

 ΔΗΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ Συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης	ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΔΗΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ 17 /2025 (άρθρο 77 παρ. 3 Ν. 3852/2010)
---	--

ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ 17 /2025

ΠΡΟΣ:

1. Δ/ση Οικονομικών Υπηρεσιών Δήμου Κοζάνης

2. *****

3. *****

Κοινοποίηση:

1.Γραφείο Δημάρχου

2. Γραφείο Γενικού Γραμματέα

3. Αντιδήμαρχο Οικονομικών Υπηρεσιών

ΘΕΜΑ : «Γνωμοδότηση σχετικά με την υπ' αριθμ. πρωτ. 39930/27-11-25 καταγγελία των κ. *****».

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ –ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Στην Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης υποβλήθηκε καταγγελία αναφορικά με τη διατήρηση και ταμειακή αναζήτηση από τον Δήμο Κοζάνης βεβαιωμένων οφειλών, σε βάρος του αποβιώσαντος ***** οφειλές προς τον Δήμο Κοζάνης, οι οποίες ανάγονται στα έτη 2012 και 2013, προερχόμενες από εισφορά σε χρήμα, με ημερομηνία λήξης 29/12/2012-29/12/2013. Οι καταγγέλλοντες ως τέκνα του έλαβαν ειδοποίηση καταβολής για λογαριασμό του αποβιώσαντος πατέρα τους εκδοθείσα και κοινοποιημένη σε αυτούς το Νοέμβριο του 2025. Αντικείμενο της καταγγελίας είναι η διαγραφή οφειλών προς Δήμο Κοζάνης – λόγω παραγραφής

Αρμοδιότητα του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης

Σύμφωνα με το άρθρο 77 παρ. 3 του Ν.3852/2010 (Πρόγραμμα "Καλλικράτης"), ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης δέχεται καταγγελίες άμεσα θιγόμενων πολιτών και επιχειρήσεων για κακοδιοίκηση από τις υπηρεσίες, τα νομικά πρόσωπα και τις επιχειρήσεις του Δήμου και διαμεσολαβεί για την επίλυση των σχετικών προβλημάτων. Από το παραπάνω ιστορικό προκύπτει ότι οι καταγγέλλοντες θίγονται από την παραπάνω συμπεριφορά και ως εκ τούτου η αναφορά του πρέπει να εξεταστεί παραπέρα.

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

I. Περί της επέλευσης παραγραφής βεβαιωμένων απαιτήσεων Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' βαθμού και της υποχρεωτικής διαγραφής αυτών.

Οι εξεταζόμενες απαιτήσεις του Δήμου Κοζάνης συνιστούν δημοτικά έσοδα δημοσίου δικαίου, προερχόμενα από εισφορά σε χρήμα, υπαγόμενες στο ειδικό καθεστώς παραγραφής των απαιτήσεων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, και όχι σε κοινές αστικές αξιώσεις.

Ως εκ τούτου, διέπονται αποκλειστικά από τις ειδικές διατάξεις δημοσίου δικαίου, κατ' απόκλιση των γενικών διατάξεων του Αστικού Κώδικα, σύμφωνα με την αρχή *lex specialis derogat legi generali*.

Η εισφορά σε χρήμα του άρθρου 9 του ν. 1337/1983 υπόκειται στην πενταετή αποσβεστική προθεσμία της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του αν. 344/1968 σύμφωνα με νεότερες αποφάσεις των ελληνικών δικαστηρίων (956/2016 ΔΕΦ Αθηνών, 176/2019 ΔΕΦ Χανίων, 2428/2020 ΔΠΡ Αθηνών κ.α.), η οποία άρχεται από το τέλος του έτους, κατά το οποίο κυρώθηκε η πράξη εφαρμογής, ως έτος στο οποίο, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 9 του ν. 1337/1983, ανάγεται η εισφορά αυτή, με την επιφύλαξη των οριζόμενων εξαιρετικών περιπτώσεων στο β' εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του α.ν. 344/1968. Περαιτέρω, οι αξιώσεις των Ο.Τ.Α. προς είσπραξη από τους υπόχρεους ιδιοκτήτες της εισφοράς σε χρήμα παραγράφονται μετά την παρέλευση πενταετίας (5) από την οριστική βεβαίωση αυτών.

Στη διάταξη της παραγράφου 6 περίπτωση α' του άρθρου 9 του ν. 1337/1983, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 2 του ν. 4315/2014, ορίζεται ότι σε κάθε συμβολαιογραφική πράξη που αφορά δικαιοπραξία εν ζωή και έχει ως αντικείμενο τη μεταβίβαση της κυριότητας ακινήτου που οφείλει εισφορά σε χρήμα, σύμφωνα με κυρωμένη

πράξη εφαρμογής, επισυνάπτεται βεβαίωση του οικείου Δήμου περί καταβολής τουλάχιστον του ποσού των δόσεων που αντιστοιχεί σε ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) των συνολικών υποχρεώσεων που αναλογούν στο μεταβιβαζόμενο ακίνητο. Περαιτέρω, ορίζεται στην ως άνω νομοθετική διάταξη ότι το μη καταβληθέν υπόλοιπο των οφειλών εισφορών σε χρήμα βαρύνει τον αποκτώντα το δικαίωμα κυριότητας επί του ακινήτου και η απαίτηση του οικείου Δήμου για το μη καταβληθέν ως άνω υπόλοιπο δεν υπόκειται σε παραγραφή. Από την εν λόγω νομοθετική διάταξη συνάγεται ότι με αυτή θεσπίζεται μόνο το απαράγραπτο των αξιώσεων των Ο.Τ.Α. κατά του αποκτώντος την κυριότητα του βαρυνόμενου με την εισφορά σε χρήμα ακινήτου, δυνάμει δικαιοπραξίας εν ζωή, εφόσον έχει προηγηθεί η έκδοση σε βάρος του αρχικού ιδιοκτήτη από τον οικείο Ο.Τ.Α. της σχετικής πράξης επιβολής εισφοράς σε χρήμα.

Κατά συνέπεια, και μετά τη θέση σε ισχύ της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του ν. 4315/2014, ανεξαρτήτως του χρόνου γέννησης των σχετικών απαιτήσεων των Ο.Τ.Α. προς βεβαίωση και είσπραξη των εισφορών σε χρήμα, προ ή μετά την ισχύ της ανωτέρω νομοθετικής διάταξης, το δικαίωμα των Ο.Τ.Α. προς βεβαίωση εισφορών σε χρήμα, κατά των υπόχρεων ιδιοκτητών υπόκειται στην πενταετή αποσβεστική προθεσμία της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του α.ν. 344/1968 και στην προς είσπραξη των βεβαιωθείσων ως άνω εισφορών προβλεπόμενη στο άρθρο 6 του α.ν. 344/1968 πενταετή παραγραφή.

Επίσης, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. **170/2020 Γνωμοδότηση** του Γ' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία έχει γίνει αποδεκτή από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας: «13 β) Ο χρόνος αποσβεστικής προθεσμίας του δικαιώματος των Ο.Τ.Α. προς **βεβαίωση εισφοράς σε χρήμα είναι πενταετής και άρχεται από το τέλος του οικονομικού έτους εντός του οποίου έλαβε χώρα η κύρωση της οικείας πράξης εφαρμογής**, με την επιφύλαξη των οριζόμενων εξαιρετικών περιπτώσεων στο β' εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του α. ν. 344/1968, ανεξαρτήτως του χρόνου γέννησης των σχετικών απαιτήσεων των Ο. Τ.Α. , προ ή μετά την ισχύ του άρθρου 2 του ν. 4315/2014».

Επιπλέον, σύμφωνα με την ως άνω Γνωμοδότηση «13. α) ο χρόνος παραγραφής προς είσπραξη των **βεβαιωμένων οφειλών των υποχρεών ιδιοκτητών από τις εισφορές σε χρήμα είναι πενταετής (5) και άρχεται από το τέλος του οικονομικού έτους, εντός του οποίου έλαβε χώρα η οριστική βεβαίωση αυτών.**»

II. Χρόνος γένεσης και παραγραφής της απαίτησης

Εν προκειμένω:

- Η με αριθμό 2/2005 πράξης εφαρμογής που κυρώθηκε με την 1/2009 διορθωτική πράξη εφαρμογής
- Οι επίμαχες οφειλές βεβαιώθηκαν εμπρόθεσμα εντός της προβλεπόμενης αποσβεστικής προθεσμίας ήτοι: εντός του έτους **2010** με ημερομηνία λήξης 2012 και 2013
- Η πενταετής παραγραφή συμπληρώθηκε:
 - ο την **31.12.2017** για το έτος 2012,
 - ο την **31.12.2018** για το έτος 2013.

Η μεταγενέστερη ταμειακή αναζήτηση αυτών το έτος 2025 λαμβάνει χώρα **μετά την πλήρη παραγραφή της σχετικής αξίωσης.**

III. Νεότερη διοικητική οδηγία – ΥΠΕΣ

Με την Εγκύκλιο ΥΠΕΣ 17789/23.02.2024, σε εφαρμογή του ν. 5027/2023, ορίζεται ρητά ότι:

Οι ΟΤΑ υποχρεούνται να διαγράφουν οφειλές παραγεγραμμένες, χωρίς επίκληση δημοσιονομικού συμφέροντος.

VI. Θάνατος οφειλέτη – Κληρονομική ευθύνη

Κατά τις διατάξεις των άρθρων **1710, 1846 και 1901 ΑΚ**, η ευθύνη για τα χρέη του κληρονομούμενου:

- δεν γεννάται αυτομάτως,
- προϋποθέτει **αποδοχή κληρονομίας.**

Ελλείπει ρητής ή σιωπηρής αποδοχής:

- δεν θεμελιώνεται υποκειμενική ευθύνη των φερόμενων κληρονόμων,
- ούτε δύναται η Διοίκηση να προβεί σε πράξεις αναγκαστικής είσπραξης.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

Στην προκειμένη περίπτωση, η επίδικη οφειλή αφενός βεβαιώθηκε εμπρόθεσμα και νόμιμα αφετέρου δε, έχει ήδη συμπληρωθεί η νόμιμη προθεσμία παραγραφής στο πρόσωπο του αρχικού οφειλέτη, ήτοι του θανόντος, που απεβίωσε το έτος **2019**, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2362/1995, όπως ίσχυε, και ήδη του ν. 4270/2014. Η παραγραφή αυτή καταλαμβάνει αναγκαστικώς και τους καθολικούς διαδόχους αυτού, ήτοι τους κληρονόμους του, καθόσον η παραγραφή της αξίωσης του Δημοσίου επέρχεται αντικειμενικώς και δεν αναβιώνει λόγω της καθολικής διαδοχής.

Η προθεσμία δεν αναστέλλεται λόγω θανάτου. Αν η απαίτηση έχει αποσβεσθεί ή παραγραφεί στο πρόσωπο του θανόντος, **δεν μπορεί να αναβιώσει κατά των κληρονόμων.** Η συμπλήρωση της παραγραφής της επίδικης αξίωσης, έστω και μετά από εμπρόθεσμη βεβαίωση αυτής, καταλαμβάνει τόσο το πρόσωπο του αρχικού οφειλέτη όσο και εκείνο των καθολικών αυτού διαδόχων. Ο θάνατος του οφειλέτη δεν επιφέρει έναρξη νέας προθεσμίας παραγραφής ούτε αναστέλλει ή διακόπτει τη συμπλήρωσή της, με αποτέλεσμα οι κληρονόμοι να δικαιούνται να προβάλλουν την ένσταση παραγραφής, στην οποία υποκαθίστανται πλήρως.

Περαιτέρω, προκύπτει ότι στους φερόμενους ως κληρονόμους επιδόθηκε για πρώτη φορά σχετικό έγγραφο αναζήτησης της οφειλής την 7η/11/2025, ήτοι μετά τη συμπλήρωση του χρόνου

παραγραφής, χωρίς μέχρι τότε να έχουν λάβει οποιαδήποτε γνώση περί της ύπαρξής της. Εξάλλου, όπως σαφώς προκύπτει και από το ίδιο το κοινοποιηθέν έγγραφο, η οφειλή έχει βεβαιωθεί στο όνομα του αποβιώσαντος πατέρα τους και όχι στο όνομα αυτών ως κληρονόμων του, γεγονός που επιβεβαιώνει ότι δεν είχε προηγηθεί νόμιμη μεταφορά ή καταλογισμός της οφειλής σε βάρος αυτών.

Δεδομένου ότι δεν προκύπτει προηγούμενη κοινοποίηση ατομικής ειδοποίησης, ούτε η λήψη άλλου νόμιμου μέτρου είσπραξης ικανού να διακόψει την παραγραφή, η μεταγενέστερη αναζήτηση και απαίτηση της εν λόγω οφειλής κρίνεται μη νόμιμη.

Η επίδικη εισφορά σε χρήμα, έστω και αν είχε βεβαιωθεί εμπροθέσμως, έχει σε κάθε περίπτωση υποπέσει σε παραγραφή. Κατά πάγια και ισχυρή νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ Ολομ. 1738/2017, ΣτΕ 350/2015, ΣτΕ 1623/2016, ΣτΕ 888/2018), η παραγραφή των αξιώσεων του Δημοσίου έχει αντικειμενικό χαρακτήρα, δεν αναστέλλεται, δεν διακόπτεται ούτε επανεκκινείται λόγω θανάτου του οφειλέτη, και καταλαμβάνει αυτοδικαίως και τους καθολικούς αυτού διαδόχους. Ως εκ τούτου, η παραγεγραμμένη εισφορά σε χρήμα δεν δύναται νομίμως να επιδιωχθεί ούτε κατά των κληρονόμων του θανόντος.

Η Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης, λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των ανωτέρω πραγματικών και νομικών δεδομένων, καθώς και τις εφαρμοστέες διατάξεις περί παραγραφής δημοτικών εσόδων, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι οφειλές που βεβαιώθηκαν από το Τμήμα Ταμειακής Διαχείρισης του Δήμου Κοζάνης με στοιχεία πράξης βεβαίωσης **5525-7450/31-12-2010**, καθόσον δεν αποδεικνύεται ότι υπήρξαν κάποιες πράξεις διακοπής (πχ ατομική ειδοποίηση κλπ) ικανές να διακόψουν αυτήν ως προς τους κληρονόμους, έχουν σε κάθε περίπτωση παραγραφεί τόσο στο πρόσωπο του φερόμενου οφειλέτη όσο και στο πρόσωπο των καθολικών αυτού διαδόχων, με αποτέλεσμα να στερούνται παντελώς νομικής ισχύος.

Κατόπιν των ανωτέρω, **καλείται η Δημοτική Επιτροπή** του Δήμου Κοζάνης να προβεί στη λήψη **σχετικής απόφασης διαγραφής της βεβαιωμένης οφειλής λόγω παραγραφής.**

Κοζάνη 22-12-2025

Η Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης
ΚΑΡΑΚΟΥΛΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ
Δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω

